

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

دانشکده پزشکی

نام درس : دروس کارآموزان چشم	تعداد واحد :
مقطع : کارآموزان چشم	مدت زمان ارائه درس : یک ماه
پیش نیاز : علوم پایه - فیزیوپاتولوژی	
مسئول برنامه : دکتر رزمی	

مقدمه:

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر است :

- ۱) شرح حال و معاینه فیزیکی در چشم پزشکی
- ۲) رتینوپاتی دیابتیک
- ۳) یووئیت
- ۴) سیستم اشکی و بیماری های آن
- ۵) آناتومی اربیت و گلوب
- ۶) پلک و بیماریهای آن
- ۷) استرایسموس و آمبلیوپی
- ۸) بیماریهای اربیت
- ۹) کاتاراکت
- ۱۰) بیماریهای عصب اپتیک
- ۱۱) اختلالات عروقی رتین
- ۱۲) علائم چشمی بیماریهای سیستمیک
- ۱۳) قرنيه و بیماریهای آن
- ۱۴) پیشگیری در چشم پزشکی
- ۱۵) اورژانس های چشم پزشکی
- ۱۶) ملتحمه و بیماریهای آن



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

# دانشگاه علوم پزشکی فسا

## مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

### فرم طرح درس

- ۱۷) جداسازی رتین
- ۱۸) تومورهای داخل چشم
- ۱۹) گلوکوم
- ۲۰) عیوب انکساری چشم
- ۲۱) بیماریهای اسکلارا و اپی اسکلارا

#### ❖ هدف کلی

هدف اصلی از طی دوره آموزش بیماری های چشم به کارآموزان در طی یک ماه و بر اساس رفرنس مصوب وزارتخانه می باشد. قابل ذکر است که کارآموزان در دوره علوم پایه با آناتومی و فیزیولوژی سیستم بینایی آشنایی مقدماتی پیدا می کنند و مرور بر آناتومی در این دوره اجمالی و بر اساس آناتومی کاربردی خواهد بود. همچنین با هدف آشنایی بیشتر کارآموزان با اصول معاینه تخصصی چشم پزشکی، نحوه تهیه شرح حال و معاینه پایه ای چشم پزشکی و انواع روشهای اختصاصی معاینات چشم پزشکی که قبلا در درس نشانه شناسی ذکر شده است، مرور می شوند. محور اصلی دروس بر مبنای بیماری های شایع و اورژانس های چشم پزشکی است. در انتهای دوره کارآموز باید اشراف کلی به بیماریهایی که در دوران پزشکی عمومی به درمانگاه و یا مطب پزشک مراجعه می نمایند داشته باشد و با توجه به تخصصی و فوق تخصصی بودن درمانهای چشم پزشکی توانایی افتراق موارد نیازمند ارجاع فوری از مواردی که به صورت الکتیو قابل درمان هستند را داشته باشد. در این دوره، اساس بر افزایش آگاهی های تئوری کارآموز می باشد و جنبه های درمانی در دوره کارورزی آموزش داده خواهد شد. همچنین کارآموز اصول صحیح معاینات تخصصی چشم پزشکی را در این دوره آموزش خواهد دید.

#### ❖ اهداف اختصاصی

#### ❖ حیطة دانش

#### ❖ دانشجو باید بتواند:

- ۱) شرح حال و معاینه کامل چشمی، نوروافتالمولوژی، استرایسیم
- ۲) سمیولوژی چشم پزشکی و نحوه ارجاع بیماران چشم پزشکی بر حسب اولویت بندی علائم و نشانه ها

الف: نحوه برخورد با کاهش دید تدریجی

ب: نحوه برخورد با چشم قرمز

ج: نحوه برخورد با درد و خارش چشم

د: نحوه برخورد با آبریزش و ترشحات چشمی

۳) داروهای چشم پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

الف: داروهای گشاد کننده مردمک

ب: داروهای بی حس کننده قرنیه و ملتحمه

ج: داروهای ضد التهاب و استروئید و ضد حساسیت

د: داروهای آنتی بیوتیک های چشمی و آنتی ویرال

ه: داروهای کاهش دهنده فشار چشم

و: عوارض چشمی داروهای سیستمیک رایج

۴) نحوه برخورد با اورژانس های چشم پزشکی

الف: Emergency: انسداد شریان مرکزی رتین , سوختگی های شیمیایی

ب: Very uegency: ترومای مکانیکی و ترمال گلوکوم حاد- پروپتوزهای حاد

ج: Urgency: سلولیت اربیت- هایفما- اندوفتالمیت- اولسرهاى قرنیه و اروزیونهاى قرنیه- انیزوکوریای

ناگهانی

۵) تشخیص- درمانو پیشگیری در آمبلیوپیا و استرابیسم و چشم پزشکی اطفال

الف: علائم بالینی تنبلی چشم

ب: تشخیص و درمان تنبلی چشم

ج: معاینه فیزیکی انحراف چشم (اندازه گیری بینایی در بچه ها, تست کاور, رفلکس نوری قرنیه)

د: آموزش والدین و همراهیان بیماران مبتلا به تنبلی چشم و انحراف چشم

ه: درمان های غیر جراحی و جراحی در انحرافات چشم

و: انواع انحرافات افقی شامل ایزوتروپی و اکزتروپی

ز: آشنایی مختصر با انواع انحرافات عمودی

ح: نحوه برخورد با لکوکوریا

۶) نحوه برخورد با بیماریهای نسبتا شایع و غیرفوری چشم

الف: گلوکوم مزمن, تشخیص , درمان مناسب

ب: کاتاراکت, روش های جراحی, اصلاح آفاکیا

ج: یووئیت ها, تشخیص, درمان اولیه, عوامل مساعد کننده

د: کونژکتویت ها (عفونی, آلرژیک), تشخیص, درمان

ه: تراخم, تشخیص, پیشگیری, درمان

و: بیماریهای عروقی رتین (دیابت, هیپرتانسیون, انسدادهای عروقی رتین)

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

- ز: بیماریهای پلکی، اربیت (عفونت های پلک و اربیت)
- ح: بیماریهای سیستم اشکی (خشکی چشم، انسداد مجاری اشکی اطفال و بالغین و داکریوسیت حاد و مزمن)
- ک: دکلمان و پتره -رتین -خونریزی و پتره
- ط: تومورها (رتینوبلاستوم، متاستازها، ملانوم)
- ض: نحوه برخورد مناسب با ناخونک و پینک کولا
- م: اپی اسکلریت و اسکلریت
- ۷) نحوه برخورد با بیماریهای نورواقتالمولوژیک
- الف: برخورد مناسب با ادم دیسک و آتروفی دیسک
- ب: برخورد مناسب با اپتیک نوروپاتی
- ج: برخورد مناسب با دوبینی
- د: برخورد مناسب با آنیزو کوریا
- ه: برخورد مناسب با اختلالات فیلد بینایی
- ۸) نحوه برخورد با بیمار مبتلا به عیوب انکساری
- الف: شناسایی، تشخیص، انواع عیوب انکساری
- ب: درمان اپتیکال انواع عیوب انکساری
- ج: درمان های جراحی عیوب انکساری
- د: پیرچشمی و تشخیص، درمان

❖ اهداف اختصاصی

❖ حیطة مهارت

دانشجو باید بتواند موارد زیر را انجام دهد:

- ۱) افزایش توان انجام تمامی مهارت های آموخته شده در دوره کارآموزی
- ۲) آمبلیوپ تراپی بروش بستن چشم
- ۳) خروج اجسام خارجی محیطی قرنیه با سر سوزن و استفاده از اسلیپ لامپ
- ۴) خروج اجسام خارجی سانترال قرنیه
- ۵) خروج اجسام خارجی ملتحمه و پلک-تارس

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

- ۶) شستشوی چشم در سوختگی شیمیایی
- ۷) بیحسی پلک ها جهت شستشوی چشم در سوختگی های شیمیایی
- ۸) ترمیم پارگی افقی پلک ها بدون خروج چربی و آسیب عضله لواتور
- ۹) ترمیم پارگی افقی پلک ها با خروج چربی و آسیب عضله لواتور
- ۱۰) ترمیم پارگی افقی پلک ها با خروج چربی و بدون آسیب عضله لواتور
- ۱۱) ترمیم پارگی ورتیکال لبه پلک
- ۱۲) رنگ آمیزی قرنیه با فلورسین
- ۱۳) شستشوی چشم جهت خروج جسم خارجی
- ۱۴) تکنیک باز کردن پلک توسط اسپکولوم چشم یا وسایل دیگر
- ۱۵) تکنیک برگرداندن دوبل پلک ها
- ۱۶) تکنیک Patching چشم و شیلد چشم
- ۱۷) تکنیک کمپرس پلک ها جهت ضایعات عفونی پلک
- ۱۸) تکنیک صحیح شستشوی لبه پلک و مژه ها در بلفاروپلاستی
- ۱۹) تکنیک درناژ آبه های پلکی و کیسه اشکی
- ۲۰) تکنیک Taping پلک در فلج فاسیال
- ۲۱) Epilation مکانیکی مژه ها
- ۲۲) تکنیک Scraping ملتحمه
- ۲۳) شستشوی مجرای اشکی
- ۲۴) ماساژ کیسه اشکی جهت درمان انسداد مجرای اشکی اطفال
- ۲۵) تکنیک کائر تست با منشور
- ۲۶) مانور Dols eye
- ۲۷) کار با دستگاه اتورفرکتور
- ۲۸) هیرتس برگ و کریمسکی
- ۲۹) اندازه گیری دید کودکان با تکنیک CSM، لیزر آرگون-یاگ....

❖ اهداف اختصاصی

❖ حیطة نگرش:

- با برخورد با بیماران و همراهان از نظر اصول اخلاقی ، مسایل قانونی ونحوه نتیجه گیری از دانش ومهارت خود  
آشنایی پیدا کند

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

- با برقراری ارتباط با خانواده مراجع و آموزش به خانواده آشنایی داشته باشد  
- تعامل با سایر همکاران در حیطه پزشکی اعم از پزشکان، پرستاران و.. برقرار نماید.

### روش آموزش

تدریس عموماً به روش Lecture و با کمک اسلایدهای PowerPoint توسط اساتید صورت می‌گیرد. در کنار آموزش مطالب تئوری آموزش درمانگاهی بعد از پایان کلاس تئوری در روزهای شنبه، یکشنبه، سه شنبه و چهارشنبه توسط اساتید و آموزش مهارت‌های بالینی در روزهای دوشنبه و پنجشنبه توسط دستیاران، جزء برنامه آموزشی کارآموزی است.

### شرایط اجراء

#### امکانات آموزشی بخش

اسلاید پروژکتور، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر

#### ❖ آموزش دهنده

اساتید بخش

#### منابع اصلی درسی

کتاب کلیات چشم پزشکی دکتر جوادی  
مطالب تدریس شده در کلاس های آموزشی.

#### ❖ نحوه ارزشیابی

امتحان تئوری

ارزیابی عملی

❖ نظم و رعایت شئون حرفه ای و مسئولیت پذیری در انجام وظایف محوله

تهیه یک مطلب علمی چشم پزشکی از نگرش یک طبیب عمومی.....

❖ نحوه محاسبه نمره کل

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

امتحان تئوری ۴۵٪ از کل نمره  
ارزیابی عملی و ارائه مطلب علمی ۳۵٪ از کل نمره.  
نظم و ترتیب و مسئولیت پذیری ۲۰٪ از کل نمره

❖ مقررات

- حداقل نمره قبولی ۱۲
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس ۱

دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

جدول زمانبندی درس .....

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
آناتومی و فیزیولوژی	۱۰-۸				
شرح حال و معاینه فیزیکی	۱۰-۸				
اورژانس های چشم پزشکی	۱۰-۸				
تروماهای چشمی	۱۰-۸				
بیماریهای اربیت	۱۰-۸				
بیماریهای عدسی	۱۰-۸				
گلوکوم	۱۰-۸				
بیماریهای ویتره و رتین	۱۰-۸				



دانشگاه علوم پزشکی فسا  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی  
فرم طرح درس



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

--	--	--	--	--	--